

Ekologie a cenologie: Travníky podél komunikací, železniční nádraží, otevřené písčiny, písčiny, travnaté sušší břehy vodních toků, přisěvané sušší louky, okraje polí (převážně v kulturách píce – jetel, vojtěška), vinice, navážky zeminy. Na hlinitopísčitéch až štěrkovitých, nejčastěji živinami bohatších, propustných, sušších půdách neutrální až alkalické, popř. slabě kyselé reakce na osluněných stanovištích. Nejčastěji ve společenstvech svazů *Dauco-Melilotion* (diagnostický druh) a *Veronico politae-Taraxacion*.

Rozšíření v ČR: Centrum rozšíření a jediná oblast trvalejšího výskytu leží v nejteplejší části j. Moravy. Odtud byla dříve škarda štětkatá zavlékána na sever po Brno a Olomouc, ojedinelé až ke Kunčicím u Hranic, kde však tyto výskyt měly jen krátkodobý charakter. U Olomouce naposledy sbírána ve 30. letech 20. stol. Do Čech byl druh v minulosti přechodně zavlékán na ruderalní stanoviště podél železničních a silničních komunikací, zčásti patrně s travním, obilným a pícninovým osivem, zčásti s dopravou. Na konci 19. stol. zavlečen do povodí Bíliny a Ohře v sz. Čechách, kde byl posléze nalezen asi na 7 lokalitách. V Praze vzácně nacházena od počátků floristických výzkumů až po 20. léta 20. stol. Ostatní nálezy převážně v s. a v. Čechách jsou jen ojedinelé. V planárním až kolinním stupni (max.: Vratislavice nad Nisou u Liberce, ca 390 m). V Čechách dnes nezvěstná; naposledy pozorována ve 3 exemplářích zavlečená v r. 1965 k obilnímu skladu u pivovaru ve Vratislavicích nad Nisou. Na Moravě vzácně dosud na Břeclavsku. △

T: 2a. Žatec. Poohří (Žiželice u Žatce; Žatec-Vysočany; Louny-Lužehrad), 3. Podkruš. pán. (Teplice-Šanov; Modlany u Teplic; Krupka-Bohosudov), 4a. Loun. střed. (mezi Zaječicemi a Stráncemi u Bečova u Mostu), 7b. Podřip. tab. (Vliněves u Mělníka, lit.), 9. Dol. Povlt. (Praha-Bohnice; Praha-Podhoří; Praha-Strahov), 10b. Praž. kotl. (Praha-Zlíchov; Praha-Braník), 15c. Pard. Pol. (Luže, lit.), 16. Znoj.-brn. pah. (Znojmo; Brno, na více místech), 17c. Milov.-valt. pah. (Mikulov, Milovický les; Hlohovec, 2 km sz. od kostela), 18a. Dyj.-svr. úv. (dřívě místy roztr., vz. dosud), 18b. Dolnomor. úv. (Staré Město u Uherského Hradiště; Uherské Hradiště-Mařatice; Lanžhot, Soutok; vše lit.), 20b. Hustop. pah. (Otmárov; Telnice; Moutnice; Čejč, vše lit.), 21b. Hornomor. úv. (Olomouc-Černovír; Olomouc-Lazce; Olomouc-město). – M: 48b. Liber. kotl. (Vratislavice nad Nisou u Liberce, 1965), 56e. Cervenokost. Podkrk. (Červený Kostelec, u rybníka Špinka, 1960), 76a. Mor. brána vl. (Kunčice u Hranic, 1915).

Přesné zařazení do fytochorionu není možné v případě Tauschova sběru „zahradní louky u Prahy“.

K následujícím literárním údajům o nálezích *C. setosa* v mezofytiku nebyly ve studovaném materiálu nalezeny herbářové doklady: 30b. Rak. kotl. (Rakovník), 32. Křivokl. (Zbečno), 37b. Suš.-horaž. váp. (Hejná), 39. Třeboň. pán. (Krotějov u Tučap), 41. Stř. Povlt. (Davlé; Hradištka u Davlé). U sběru *C. setosa* ze Vsetínské kotliny (násep trati v Zašově, 1970, LHOTSKÁ, PR, ut *C. tectorum*) existuje podezření z chybné manipulace se schedami. V herbáři PR jsou uchovávány další dva herbářové archy s identickou lokalitou, datem i sběratelkou, přičemž na jednom z nich je preparovaná *C. capillaris* a na druhém je směs rostlin druhů *C. capillaris* a *C. biennis*.

Celkové rozšíření: Střední a v. část evropského Středozezemí, odtud směrem na západ po Korsiku a Katalánsko, na sever zasahuje do stř. Francie a Německa, na východ přes Ukrajinu po Krym a Kavkaz. Příležitostně zavlékána i do s. oblastí Evropy (Dánsko, Norsko), Severní a Jižní Ameriky a na Nový Zéland. – Mapy: BABCOCK 1947:867.

Poznámka: Sběr *Crepis alpestris* (JACQ.) TAUSCH [sect. *Soyeria* (MONNIER) BENTHAM] z Růžového dolu u Peci pod Sněžkou (1958 Šourek, PR) pochází ze zahrádky, kde byl druh pěstován ze semen původem z Demänovské doliny na Slovensku.

## 10. *Sonchus* L. – mléč \*)

*Sonchus* LINNAEUS Sp. Pl. 794, 1753.

Lit.: BOULOS L. (1960): Cytotaxonomic studies in the genus *Sonchus*. 2. The genus *Sonchus*, a general systematic treatment. Bot. Not. 113:400–420. – BOULOS L. (1961): Cytotaxonomic studies in the genera *Sonchus*. 3. On the cytotaxonomy and distribution of *Sonchus arvensis* L. Bot. Not. 114:57–64. – WALTER R. et KUTA E. (1971): Cytological and embryological studies in *Sonchus* L. I. *S. asper* (L.) Hill and *S. oleraceus* L. Acta Biol. Cracov., ser. bot., 14:103–109. – BOULOS L. (1972): Révision systématique du genre *Sonchus* L. s. I. I. Introduction et classification. Bot. Not. 125:287–305. – PONS A. et BOULOS L. (1972): Révision systématique du genre *Sonchus* L. s. I. III. Étude palynologique. Bot. Not. 125:310–319. – ROUX J. et BOULOS L. (1972): Révision systématique du genre *Sonchus* L. s. I. II. Étude caryologique. Bot. Not. 125:306–309. – BOULOS L. (1973): Révision systématique du genre *Sonchus* L. s. I. IV. Sous-genre I. *Sonchus*. Bot. Not. 126:155–196. – KAUL V., DATHAN A. S. R. et SINGH D. (1975): Embryological studies of the genus *Sonchus*. J. Indian Bot. Soc. 54:238–245. – HIREMATH B. S. et CHENNAVEERAIH M. S. (1985): Cytological studies in *Sonchus oleraceus* Linn. Proc. Indian Acad. Sci., Pl. Sci. 95:373–377. – DANIHELKA J. et al. (1998): O rozšíření některých cévnatých rostlin na nejjižnější Moravě. Zpr. Čes. Bot. Společ. 30, suppl. 1995/1:29–102.

Jednoleté či dvouleté, nebo vytrvalé byliny s kořeny tlustými, často s plazivými oddenky, celé bohatě mléčící. Lodyhy přímé nebo vystoupavé, buď lysé, nebo po celé délce chlupaté. Listy střídavé, řapíkaté nebo přisedlé, na bázi objímavé, celistvé nebo kracovitě laločnaté až kracovitě peřenosečné,

\*) Zpracoval B. Křisa



často na okrajích mělce nebo osténkatě zubaté. Úbory v chocholičnatých terminálních nebo úžlabních latách; zákrov víceřadý, zákrovní listeny střechovitě se kryjící; lůžko úboru lysé, bez plevek. Květy všechny jazykovité oboupohlavné, žluté; prašníky na bázi bez přívěsků, na vrcholu s krátkým, tupým spojidlem. Nažky vejcovité, zploštělé, někdy křídlaté, bez zobánku a s chmýrem víceřadým, paprsky hladké, na bázi srostlé. – Asi 50 druhů s těžištěm rozšíření v Evropě, ale také v Severní Americe, v horách Kavkazu a Střední Asie. – Entomogam. Autogam. Anemochor.

Poznámka: \*) U rodu *Sonchus* byl popsán výskyt různých glykosidů seskviterpenu urospermalu (např. glukopyranosyl-urospermal A).

- 1a Byliny jednoleté nebo přezimující; nažky po obou stranách se 3 vyniklými žebry ..... 2  
 b Byliny vytrvalé; nažky po obou stranách s 5 vyniklými žebry ..... 3  
 2a Nažky hladké, výrazně smáčklé a úzce křídlaté; lodyžní listy na okraji výrazně osténkatě zubaté, na bázi srdčité objímavé s oušky zaokrouhlenými ..... 1. *S. asper*  
 b Nažky drsné, mírně smáčklé, na obvodu nekřídlaté; lodyžní listy na okraji mělce zubaté (nikoli osténkatě zubaté), na bázi střelovitě objímavé s oušky zašpičatělými ..... 2. *S. oleraceus*  
 3a Nažky žluté; lodyžní listy na bázi střelovitě objímavé s oušky kopinatými, zašpičatělými ..... 3. *S. palustris*  
 b Nažky hnědé; lodyžní listy na bázi srdčité objímavé s oušky zřetelně zaokrouhlenými ..... 4. *S. arvensis*

### 1. *Sonchus asper* (L.) HILL – mléč drsný

Tab. 96/2

*Sonchus asper* (LINNAEUS) HILL Herb. Brit. 1:47, 1769.  
 – Syn.: *Sonchus oleraceus* var. *asper* L. Sp. Pl. 794, 1753.  
 Exsikáty: TAUSCH Herb. Fl. Bohem., no 927, 928. –  
 Extra fines: SENNEN Pl. Esp., no 7350, 7912.

Jednoleté nebo ozimé byliny, světle až tmavě zelené. Kofen tenký, málo větvený. Lodyha přímá, (10–)30–70(–100) cm dl., v hor. části větvená, řídce žláznatě chlupatá. Přízemní listy kopistovité, lodyžní listy přisedlé, tuhé, celistvé až kracovitě peřenodílné, (8–)10–15(–20) cm dl., (2–)4–8 cm šir., na okraji vyhlodávané, pichlavě osténkaté, na bázi srdčité, objímavé, s oušky zaokrouhlenými, na líci lesklé, jasně zelené, na rubu matné, nasivělé, dolní v obrysu obkopinaté až obvejčité, střední a horní eliptické, kopinaté až vejčité. Úbory 15–20 mm v průměru, se stopkami mírně ztlustlými, nafialověle žláznatými nebo lysými, uspořádané ve vrcholičnaté latě, zákrov víceřadý, válcovitý; vnější zákrovní listeny vejčité kopinaté až čárkovitě kopinaté, 2–5 mm dl. (vnitřní 12–15 mm dl.), zašpičatělé, lysé nebo řídce žláznaté, bledě nebo šedě zelené, na vnitřní ploše nápadně lesklé. Jazykovité květy s ligulou sytě nebo bledě žlutou, vz. bílou, vně načervenalou, téměř o 1/2 delší než zákrov. Nažky v obrysu obvejčité, výrazně smáčklé, 2–3 mm dl., na obvodu úzce křídlaté, hladké, se 3 žebry, hnědé; chmýr 4–6 mm dl. VI–X. Tf.

2n = 18 (ČR: 41. Stř. Povlt.)

Variabilita: U nás jen v nominálním poddruhu (subsp. *asper*), kterému odpovídá výše uvedený popis. Variabilita této subspecie zahrnuje taxonomicky bezvýznamné odchylky,

např. ve tvaru listů. Druhá subspecie, subsp. *glaucescens* (JORDAN) BALL (nažky na žebrech hustě nazpět osténkaté) nebyla u nás nalezena.

Ekologie a cenologie: Okraje cest, násypy, parky, zahrady, skládky, dvory zemědělských a průmyslových objektů, plevel v okopaninách. Na půdách čerstvě vlhkých, sypkých, bohatých na živiny (zvl. na dusíkaté látky), humózních, hlinitých i kamenitých, je tolerantní k aciditě půdy. Ve společenstvech řádu *Atriplici-Chenopodieta- lia albi* a svazů *Galio-Alliarion* a *Sisymbrium officinalis*.

Rozšíření v ČR: Roztroušeně až hojně na celém území od nížiny do podhůří, v některých chladnějších územích mezofytika vzácně, v nejvyšších polohách mezofytika a v oreofytiku chybí. Od planárního do submontánního stupně. Výškovou hranici souvislejšího výskytu tvoří přibližně vrstevnice 700 m (max.: Šumava, vrchol Poledníku, 1310 m).

Celkové rozšíření: Téměř celá Evropa, kromě nejsevernějších oblastí Britského souostroví a Skandinávie, Střední Asie. Do Severní Ameriky pravděpodobně jen zavlečen. – Mapy: HULTÉN FA 1968:951; HULTÉN CP 1971:243; HULTÉN NE 1986:944; MEUSEL et al. 1992:537.

### 2. *Sonchus oleraceus* L. – mléč zelinný

Tab. 96/1

*Sonchus oleraceus* LINNAEUS Sp. Pl. 794, 1753. – Syn.: *Sonchus oleraceus* var. *laevis* L. Sp. Pl. 794, 1753. – *S. oleraceus* var. *integrifolius* WALLR. Sched. Crit. 432, 1822. – *S. oleraceus* var. *lacerus* WALLR. Sched. Crit. 432, 1822.

Exsikáty: Fl. Siles. Exs., no 525. – TAUSCH Herb. Fl. Bohem., no 926. – Extra fines: Fl. Palaest. Exs., no 707.

\*) Zpracoval J. Harmatha



Jednoleté nebo ozimé byliny. Kořen tenký, málo větvený. Lodyha přímá, (10–)30–80(–120) cm dl., dutá, lysá, v hor. části chudě větvená, řídce stopkatě žláznatá. Listy měkké, matné, na líci namodralé zelené, na rubu sivozelené, (6–)10–20(–25) cm dl., 4–15(–17) cm šir., na okraji jemně vyhlodávané, dol. listy zúžené v křídlatý řapík, lyrovitě peřenosečné nebo kracovitě peřenosečné, střední kracovitě až lyrovitě peřenodílné až peřenosečné, na bázi střelovitě objímavé s oušky zašpičatělými, horní celistvé, vejčité až kopinaté, na bázi střelovitě. Úbory 10–15(–20) mm v průměru, se stopkami málo ztlustlými, roztr. štětinatě žláznatými nebo lysými, v mládí na bázi hustě bíle vlnatě chlupaté, uspořádané ve vrcholičnatém květenství; zákrov válcovitý, víceřadý, v mládí na bázi hustě bíle vlnatě chlupatý, vnější zákrovní listeny výrazně střechovitě uspořádané, čárkovitě kopinaté až kopinaté, 2–8 mm dl., (vnitřní 10–20 mm dl.), ± lysé, bledě zelené a na vnitřní ploše nápadně lesklé. Jazykovité květy s ligulou sytě žlutou, vz. světle žlutou, na vnější ploše slabě fialově proužkovanou, ± o 1/3 delší než zákrov. Nažky v obrysu úzce obvejčité, 2–3 mm dl., mírně smáčklé, na obvodu nekřídlaté, se 3 žebry, výrazně příčně jemně vrásčité, zvl. na obvodu drobně nazpět osténkaté, drsné, skořicově hnědé; chmýr ca 6 mm dl. VI–X. Tf.

2n = 32 (extra fines)

Ekologie a cenologie: Okraje cest, pole, sídliště, sady, zahrady, akátiny, na železničních nádražích, tovární dvory, rumiště, zdi a jiná synantropní stanoviště, často podél komunikací. Polostinný druh rostoucí na sušších až vlhkých, živinami (zvl. dusíkem) bohatých půdách, obvykle s neutrální až slabě kyselou reakcí; k podkladu indiferentní. Ve společenstvech svazu *Centrantho-Parietaron* (diagnostický druh), též ve společenstvech řádu *Lamio albi-Chenopodietalia boni-henrici* (zvl. svazu *Gallio-Alliarion*) a třídy *Robinietaea* (svaz *Balloto nigrae-Robinion*).

Rozšíření v ČR: Rozšířen od nížiny do podhůří v celém státě, v teplých nížinách a pahorkatinách velmi hojně, v chladných pahorkatinách roztroušeně až vzácně, zasahuje od planárního do submontánního (vzácně montánního) stupně (max.: Krkonoše, chata Výrovka, 1363 m; Šumava, Smí, 860 m; Krkonoše, Pec pod Sněžkou, Obří důl, 850 m).

Celkové rozšíření: Evropa s výjimkou Islandu a nejsevernějších oblastí. Původní výskyt je pravděpodobně v Evropě, názory na vymezení původního areálu nejsou však jednotné. Zavlečen do Afriky, Střední Asie a Severní Ameriky. – Mapy: HULTÉN FA 1968:951; HULTÉN CP 1971:245; HULTÉN NE 1986:945; MEUSEL et al. 1992:536.

### 3. *Sonchus palustris* L. – mléč bahenní

Tab. 95/2

*Sonchus palustris* LINNAEUS Sp. Pl. 793, 1753.

Exsikáty: Extra fines: Fl. Neerl. Exs., no 674. – Fl. Rom. Exs., no 2985.

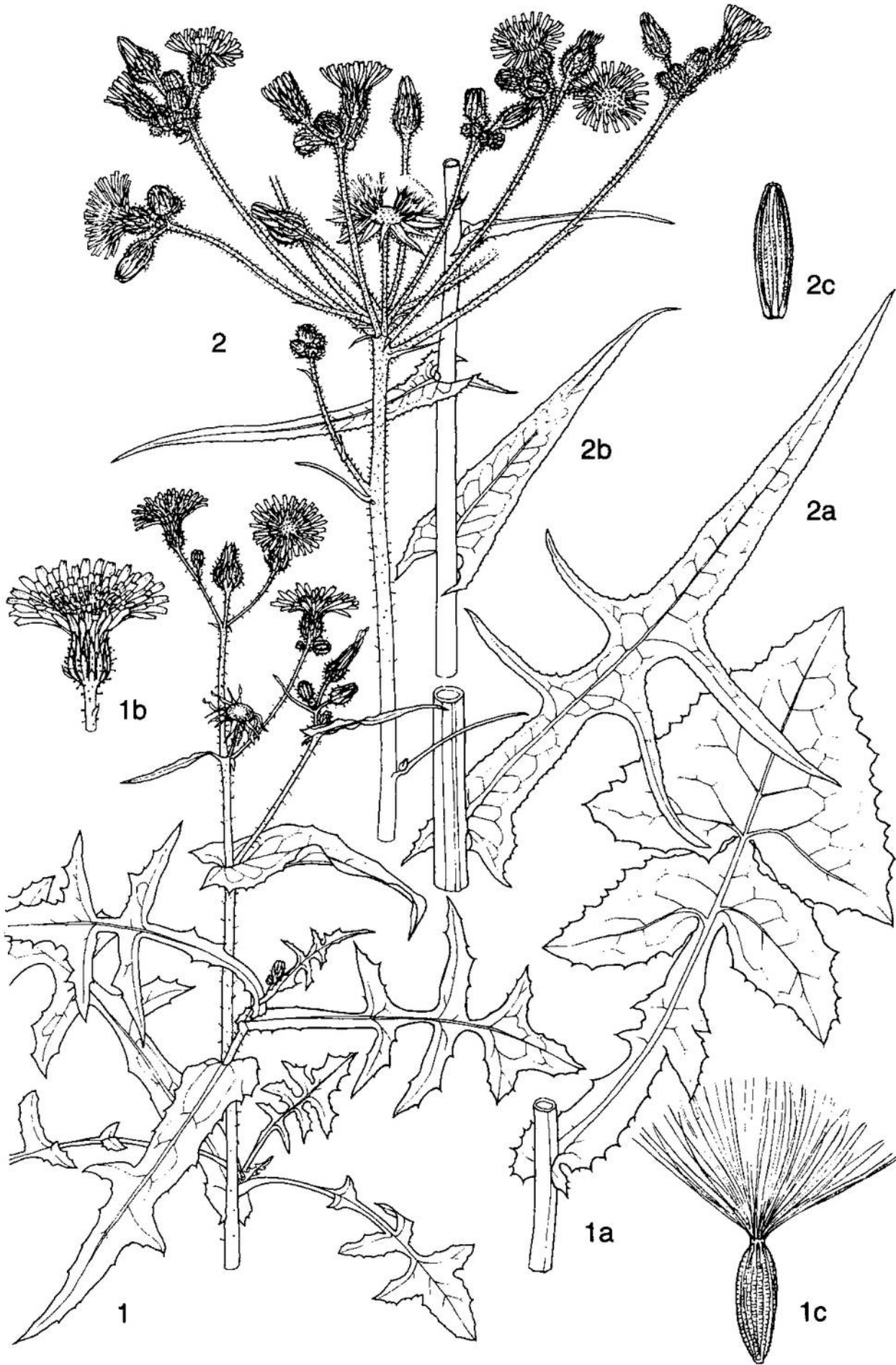
Vytrvalé byliny s krátkým, větveným, lysým oddenkem a často ještě s horizontálními podzemními výběžky. Lodyha (60–)80–150(–250) cm dl., přímá, dutá, lysá, bledě zelená a jen ve vrcholové části jednoduše větvená a tmavě žláznatě štětinatá. Přízemní listy v obrysu podlouhle kopinaté, oddáleně peřenodílné v kopinaté úkrojky, na okraji drobně osténkatě zubaté, na bázi střelovitě objímavé s oušky kopinatými, zašpičatělými; dol. a stř. lodyžní listy v obrysu ± eliptické, peřenodílné s 1–3 páry úkrojků, nejčastěji 20–30 cm dl., 8–15 cm šir., na bázi objímavé, střelovitě ouškaté, na okraji drobně osténkatě zubaté, horní celistvé, kopinaté až čárkovité, dl. zašpičaté, na bázi střelovitě. Úbory 15–20(–25) mm v průměru se stopkami pýřítými, hustě žláznatě štětinatými, uspořádané v terminálním vrcholičnatém květenství; zákrov válcovitý, víceřadý, zákrovní listeny (3–)10–25 mm dl., vejčité kopinaté, hustě pýřité, hustě tmavohnědé až žlutě žláznaté. Jazykovité květy s ligulou světle žlutou až žlutobílou, o málo delší než zákrov. Nažky vřetenovité, 3–4 mm dl., mírně smáčklé, po obou stranách s 5 vyniklými žebry, hladké nebo jemně příčně vrásčité, žluté, s nápadně bílým chmýrem, 2,5× delším než nažka. VII–IX. Hkf.

2n = 18 (extra fines)

Ekologie a cenologie: Vlhké zaplavované louky říčních a potočních niv, břehy řek a slepých ramen, nitrofilní lemy v nivách potoků, ruderalizované pobřežní porosty, eutrofizované mokřady. Roste na zamokřených, živinami bohatších, zpravidla aluviálních půdách. Druh světlo-milný až polostinný. Nejčastěji ve společenstvech řádů *Molinietalia* (svazů *Cnidion venosi* a *Vernico longifoliae-Lysimachion*) a *Convolvuletalia sepium*, méně ve společenstvech třídy *Phragmito-Magnocaricetea*.

Tab. 95: 1 *Sonchus arvensis*, 1a – lodyžní list, 1b – úbor, 1c – nažka. – 2 *S. palustris*, 2a – dolní list, 2b – část lodyhy s horními listy, 2c – nažka.







Rozšíření v ČR: Velmi vzácný druh, dosud zjištěn pouze v Bílých Karpatech, v okolí Hodonína, v souvislém pásu mezi Mikulovem a Hlohovcem a u Vlkova u Tišnova. Od planárního do suprakolinního stupně (max.: Bílé Karpaty, Horní Němčí, Hornoněmčický háj, ca 550 m; Českomoravská vrchovina, Vlkov, ca 500 m).  $\Delta$

**Panon. T:** 17b. Pavl. kop. (Mikulov), 18a. Dyj.-svr. úv. (dosti hojně), 18b. Dolnomor. úv. (hojně roztr.), 19. B. Karp. step. (Horní Němčí; Korytná; Radějov; Strání; Suchov). – M: 67. Českomor. vrch. (Vlkov, Vlkovský rybník).

**Celkové rozšíření:** Evropa od Anglie přes j. Skandinávii do centrální části evropského Ruska. Jižní hranice rozšíření od j. Francie a s. Itálie do Bulharska. – Mapy: HULTÉN NE 1986:945; MEUSEL et al. 1992:536.

#### 4. *Sonchus arvensis* L. – mléč rolní Tab. 95/1

*Sonchus arvensis* LINNAEUS Sp. Pl. 793, 1753. – Syn.: *Sonchus intermedius* KOCH Syn. Fl. Germ. Helv. 434, 1837. – *S. uliginosus* BIEB. Fl. Taur. Caucas. 2:238, 1808. – *S. arvensis* subsp. *uliginosus* (BIEB.) NYMAN Cons. Fl. Eur. 433, 1879.

Exsikáty: Fl. Českoslov. Exs., no 87. – Fl. Siles. Exs., no 470. – TAUSCH Herb. Fl. Bohem., no 925. – Extra fines: Fl. Distr. Bacov. Exs., no 287.

Vytrvalé byliny s plazivým výběžkatým oděnkem. Lodyha (30–)60–100(–150) cm dl., přímá nebo vystoupavá, jemně rýhovaná, dutá, v mládí vlnatá, později v dol. části lysá, v hor. 1/2 štětinatě žláznatá a chudě větvená. Listy lysé, leskle zelené, přízemní v obrysu podlouhle kopinaté, chobotnatě až kracovitě peřenoklané, 5–15 cm dl., 2–4 cm šir., vz. celistvé a na okraji vyhlodávané, na bázi zúžené v šir. křídlatý řapík, lodyžní listy v obrysu úzce obkopinaté, kracovitě peřenoklané až peřenodílné, 5–30 cm dl., 2–10 cm šir., srdčitou bázi objímavé s oušky zřetelně zaokrouhlenými, k lodyze přitisklými. Úbory velké, 3–4 cm v průměru, se stopkami lypsými nebo žlutavě štětinatě žláznatými, skládající vrcholičnaté květenství; zákrov šir. zvonkovitý, víceřadý, zákrovní

listeny (10–)13–20 mm dl., čárkovitě kopinaté, tupě špičaté, štětinatě žláznaté nebo lysé (v mládí vlnatě chlupaté). Jazykovité květy s ligulou  $\pm$  stejně dlouhou jako zákrov, zlatožlutou; čnělka tmavě žlutá. Nažky elipsoidní, ca 2,5–3,5 mm dl., 1,0–1,5 mm šir., mírně smáčklé, hnědé, po obou stranách s 5 podélnými, příčně svraskalými žebry; chmýr bílý, 4–5 $\times$  delší než nažka. VII–X. Hkf.

2n = 54 (ČR: 8. Čes. kras, lom Kobyla), 36, 54 (extra fines)

**Variabilita:** Na území ČR se vyskytuje nominální subspecie *arvensis* význačná hustě žláznatými stopkami úborů a dlouhými zákrovními listeny (nejčastěji 13–20 mm dl.). Jde o hexaploidy s dosti omezenou plodností (velmi nízký počet dozrávajících nažek v úboru). Vzácně se vyskytují rostliny bez žlázek na stopkách úborů a na zákrovech. Rostliny bude třeba studovat v kultuře, pravděpodobně se nejedná o taxony vyšší hodnoty než odrůda (var.). Takové rostliny jsou v naší literatuře někdy označovány jako subsp. *uliginosus*. Tento poddruh je však tetraploidní a na území ČR neroste.

**Ekologie a cenologie:** Louky, pastviny, meze, pole, úhory, lada, navážky, častý v travnících parků, zahrad, hřbitovů apod. Roste na vlhkých až vysychavých (nejčastěji čerstvě vlhkých) živinami bohatých, humózních půdách různého zrnitostního složení (hlinitých až štěrkovitých) s bazickou až mírně kyselou reakcí, světlomilný i polostínomilný druh. Zvláště ve společenstvech řádů *Lamio albi-Chenopodietalia boni-henrici* (svazů *Galio-Alliarion* a *Aegopodion podagra-riae*), *Atriplici-Chenopodietalia albi*, *Convolvuletalia sepium*, popř. i *Arrhenatheretalia*.

**Rozšíření v ČR:** Hojně a rovnoměrně rozšířený druh po celém území od nížiny do podhůří. Od planárního do suprakolinního stupně, do vyšších poloh zřídka zavlékán (max.: Šumava, Gerlova Huť, hora Tok, 980 m).

**Celkové rozšíření:** Evropa s výjimkou Islandu a nejsevernějších oblastí a středomořských ostrovů; na východ až po Ural. Zavlečen do Severní Ameriky. – Mapy: HULTÉN FA 1968:950; HULTÉN CP 1971:231; HULTÉN NE 1986:944; MEUSEL et al. 1992:536.

#### 11. *Hieracium* L. – jestřábník \*)

*Hieracium* LINNAEUS Sp. Pl. 799, 1753. – Syn.: *Pilosella* HILL Brit. Herb. 441, 1756.

Lit.: TAUSCH I. F. (1828): Bemerkungen über Hieracium und einige verwandte Gattungen. Flora, Regensburg, 11, Ergänzungsbl. 1:49–81. – TAUSCH I. F. (1837): Bemerkungen über einige Hieracien des Riesengebirges. Flora, Regensburg, 20, Beibl. 1:67–71. – ČELAKOVSKÝ L. (1870): Hieracium albinum Fries. Nachschrift. Verh. Bot. Ver. Prov. Brandenburg 12:88–92. – KNAF J. F. (1870): Hieracium albinum Fries. Verh. Bot. Ver. Prov. Brandenburg 12:87–88. – UECHTRITZ R. (1871): Ein neues Hieracium der schlesischen Hochgebirge. Oesterr. Bot. Z. 21:293–295. – KNAF J. F. (1872): Hieracium pallidifolium n. sp. Oesterr. Bot. Z. 22:77–78. – UECHTRITZ R. (1872a): Ein weiteres neues Hieracium aus den Sudeten. Oesterr. Bot. Z. 22:41–44. – UECHTRITZ R. (1872b): Hieracium Wimmeri spec. nov. Oesterr. Bot. Z. 22:277–278. – UECHTRITZ R. (1872c):

\*) Zpracoval J. Chrtek jun.

Tab. 96: 1 *Sonchus oleraceus*, 1a – dolní list, 1b – střední list, 1c – úbor, 1d – žláznaté chlupy zákrovu, 1e – nažka. – 2 *S. asper*, 2a – dolní list, 2b – zákrov, 2c – nažka.



